

Alle fylkesmenn

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):

Saksbehandler:

Betinget fellingstillatelse på ulv2014

Med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, gir Miljødirektoratet fylkesmennene en betinget fellingstillatelse på inntil fem (5) ulv frem til 31.05.2014. Tillatelsen gjelder i hele landet unntatt forvaltningsområdet for ulv og et nærmere avgrenset område i deler av kommunene Stor-Elvdal, Rendalen og Engerdal. Vedtak og felte individer skal uten opphold registreres i Miljøvedtaksregisteret og Rovbasen. Betingede fellingstillatelser kan iverksettes i flere områder samtidig.

Generelt

Ved behandlingen av St.meld. nr. 15 (2003-2004), fastsatte Stortinget nasjonale bestandsmål for gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004). Det ble også vedtatt å opprette åtte forvaltningsregioner for rovvilt jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Gjennom rovviltforskriften § 7 er de regionale rovviltnevdene gitt myndighet til å fatte vedtak om kvote for betinget skadefelling etter forskriftens § 8 når bestandene ligger over de nasjonalt fastsatte bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionen i perioden 1. juni til og med 15. februar. Videre er det slik at Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling og jakt etter eget tiltak eller søknad jf. forskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året og i perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det kun Miljødirektoratet som har slik myndighet til å vedta skadefelling. Det er et vilkår at slik felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. Miljødirektoratet har med bakgrunn i dagens situasjon vurdert at det er hensiktsmessig at det gis en samlet kvote for betinget skadefelling i landet for perioden frem til 31. mai.

Tillatelsen gjelder i hele landet unntatt forvaltningsområdet for ulv og et nærmere avgrenset område i deler av kommunene Stor-Elvdal, Rendalen og Engerdal.

Området som er unntatt fra vedtaket om betinget skadefelling omfatter

- Stor-Elvdal: øst for Glomma og sør for Rv30
- Rendalen: sør for RV30 til Åkrestrømmen og sør for Rv217
- Engerdal: sør for Rv217 fra kommunegrensen mellom Engerdal-Rendalen og til Elvbrua og vest for Femundselva til kommunegrensen Engerdal-Trysil.

Foreløpig statusrapport pr 15.04.2014 fra Rovdata angir at det er påvist 65-73 ulver i Norge inklusive grenserevir. 33-37 ulver er kun bekreftet på norsk side av grensen. I fylker utenfor forvaltningsområdet for ulv er det så langt påvist 4-5 ulver i Aust-Agder og Telemark (alle hanner, hvorav to skutt) og 1-3 ulver i Oppland og Buskerud. I siste rapport pr. 30. april 2014 bekreftes det at ulvemålet er nådd i Norge for 2013, dvs. tre helnorske revir innenfor forvaltningsområde for ynglende ulv hvert år. Bestandsmålet for ulv ble også oppnådd innenfor forvaltningsområdet i 2010, 2011 og 2012.

Ut fra disse vurderingene og med tanke på rask iverksettelse når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, gir Miljødirektoratet fylkesmennene myndighet til å iverksette skadefelling av ulv etter rovviltforskriften § 9 innenfor gitt kvote og tidsrom. Miljødirektoratet vurderer at et slikt uttak ikke vil sette ulvebestandens overlevelse i fare.

Miljødirektoratet har gjort en vurdering av bestandsstørrelsen og den skade som ulv påfører bufe- og tamreinnæring, jf. prinsippet om en arealdifferensiert forvaltning, og på dette grunnlag fastsatt en kvote for skadefelling av ulv som kan iverksettes av fylkesmennene etter rovviltforskriften § 9 dersom skadesituasjonen tilsier det. Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene rovviltforskriften § 9, jf. § 1 og § 6.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3, hvor det fremgår:

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

*Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse-
innlandsfisk*

(...)

*b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen
eiendom,*

(...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. Myndigheten etter loven kan av eget tiltak iverksette uttak med formål som nevnt i første ledd bokstav a til d og g, jf. annet ledd. Uttaket regnes ikke som enkeltvedtak, og kan om nødvendig skje på annens eiendom. Kongen kan gi nærmere forskrift om slikt uttak. (...)

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 15 ynglinger av bjørn. Det skal være 3 årlige ynglinger av ulv innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, der familiegruppens revir i sin helhet ligger i Norge. Dersom over halvparten av reviret ligger innenfor forvaltningsområdet for ynglende ulv, skal reviret regnes som innenfor forvaltningsområdet. Når en del av reviret ligger i Sverige skal familiegruppen ikke regnes med i målet på 3 årlige ynglinger.

Kongeørnbestanden skal forvaltes slik at bestanden opprettholdes på 850-1200 hekkende par i Norge.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene, herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Rovviltforskriften § 13 (Direktoratet for naturforvaltnings myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):

Direktoratet for naturforvaltning kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Det vises også til St.meld. nr. 15 (2003-2004) *Rovvilt i norsk natur* og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004).

Prinsipper for offentlig beslutningstaking:

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

”Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.”

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Miljødirektoratet legger til grunn at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om ulvens bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Miljødirektoratet vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen til ulv i dette vedtaket, samt til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovvilt i kommentarene til rovviltforskriften § 3. Førre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9.

Vurdering av skadepotensialet

Miljødirektoratet har ved vurderingen av behovet for uttak særlig vektlagt skadehistorikken og skadepotensialet, samt de føringer som er lagt ved etablering av et forvaltningsområde for ynglende ulv som skal sikre en differensiert forvaltning av ulv. Videre gjøres det vurderinger knyttet til bestandstall og felling av ulv siste år.

Erfaringer fra tidligere år tilsier en rask forflytning av unge utvandrende ulver i perioden fra siste del av april og inn i sommerhalvåret. Ulv kan dukke opp hvor som helst i landet, og dermed skape en uforutsigbarhet både i forhold til næring og forvaltning. En vesentlig del av de ulver som er felt i Norge har sin opprinnelse i revir på svensk side. Det er liten grunn til å tro at dette bildet vil endre seg vesentlig i 2014. Av de 14 registrerte døde ulvene i Norge i 2013 viser DNA-analyser at 11 kom fra helsvenske revir, og 2 fra grenserevir.

Det anses å foreligge et betydelig skadepotensiale, både ovenfor tamrein og ovenfor sau som snart slippes på innmarksbeite. Erfaring fra de siste år viser at utvandrende ulver som dukker opp i prioriterte beiteområder kan forårsake store skader, slik som blant annet var

tilfellet i Oppland i beitesesongen 2012 og 2013 og Sør-Trøndelag i 2013. Miljødirektoratet anser det ikke som hensiktsmessig eller praktisk mulig å gjennomføre andre forebyggende tiltak som i tilstrekkelig grad kan forhindre skade, jf. rovviltforskriften § 9 annet ledd bokstav d. Prinsippet om geografisk differensiering innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lav terskel for uttak av rovvilt. For å begrense skadeomfanget på husdyr og tamrein forvoldt av ulv er bestandsregulerende tiltak nødvendig.

Det vises videre til brev fra Klima- og miljøministeren av 28.04.2014 til berørte forvaltningsetater. I brevet vises blant annet til behovet for en høy beredskap og en tydelig soneforvaltning.

Rapportering

Før fylkesmannen fatter vedtak om iverksetting av felling, jf. rovviltforskriften § 9, må fylkesmannen forvise seg om at iverksettelsen skjer innenfor den samlede kvote for landet på 5 ulv. Alle enkeltvedtak angående felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal registreres i Miljøvedtaksregisteret og i Rovbase av den som fatter vedtaket. Dette skal gjøres umiddelbart etter at vedtaket er fattet. Det er tilrettelagt slik at alle vedtak om felling deretter automatisk legges ut på www.rovviltportalen.no, og dermed er tilgjengelig for allmennheten.

All avgang av ulv innenfor virketiden til vedtaket skal avregnes fastsatt antall ulver som kan felles.

Vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen 3 uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal fremsettes for Miljødirektoratet, jf. forvaltningsloven § 32.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Terje Bø
Seksjonsleder

Jan Paul Bolstad
Rådgiver

Kopi til:

Landbruks- og matdepartementet

Klima- og miljødepartementet

Rovviltnemndene

Norske Reindriftsamers Landsforbund

Reindrifftsforvaltningen i Alta

WWF Norge

Naturvernforbundet

Postboks 8007, Dep 0030 OSLO

Postboks 8013 Dep 0030 OSLO

postboks 508 9255 TROMSØ

postboks 1104 9510 ALTA

Postboks 6784 St. 0130 OSLO

Olavs Plass

Kautokeinoveien 50 9730 KARASJOK